

Korte risicobeoordeling

***Rhagoletis indifferens* Curran (EU-Q)**

Naam waaronder gereguleerd: Tephritidae (niet-Europese)

Categorie: insecten en mijten

Datum: februari 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 18.02.2020).

Buiten de Europese Unie: Verenigde Staten en Canada (EPPO Global Database, 18.02.2020)

Waardplanten

Prunus spp.. Voor de Nederlandse teelt is de belangrijkste waardplant:

- *Prunus avium* L. (zoete kers)

Belangrijkste pathways

1. Vruchten van *Prunus* L.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	4	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	5	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	7	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Eitjes en larven kunnen aanwezig zijn in vruchten.

Wet- en regelgeving

Voor vruchten van ... *Prunus* L. uit derde landen geldt het volgende (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 68):

- a) de vruchten zijn afkomstig uit een land dat vrij is van (niet-Europese) Tephritidae-soorten, waarvan bekend is dat die vruchten er gevoelig voor zijn, of
- b) de vruchten zijn afkomstig uit een gebied dat vrij is van (niet-Europese) Tephritidae-soorten, waarvan bekend is dat die vruchten er gevoelig voor zijn, of
- c) sinds het begin van de laatste volledige vegetatiecyclus, bij officiële inspecties die drie maanden vóór de oogst tenminste om de maand zijn verricht, op de productieplaats en in de directe omgeving daarvan geen tekenen zijn waargenomen die wijzen op de aanwezigheid van (niet-Europese) Tephritidae-soorten, waarvan bekend is dat die vruchten er gevoelig voor zijn, en bij een passend officieel onderzoek van de op de productieplaats geogoste vruchten op die vruchten geen tekenen van die plaagorganismen zijn aangetroffen en gegevens over de traceerbaarheid zijn opgenomen in het in artikel 71 van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde fytosanitaire certificaat, of
- d) zijn onderworpen aan een doeltreffende systeembenadering of een doeltreffende behandeling na de oogst om te garanderen dat zij vrij zijn van (niet-Europese) Tephritidae-soorten, waarvan bekend is dat die vruchten er gevoelig voor zijn, en op het in artikel 71 van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde fytosanitair certificaat wordt melding gemaakt van het gebruik van een systeembenadering of van gegevens over de behandelingsmethode, op voorwaarde dat de systeembenadering of de behandelingsmethode door de nationale plantenziektkundige dienst van het betrokken derde land vooraf schriftelijk aan de Commissie is meegedeeld.

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten of intercepties bekend in de EU (Europhyt, 18.2.2020).

Score

Score 2 (de bijzondere voorschriften (optie c) kunnen afwezigheid van het organisme niet garanderen omdat besmettingen (niet elke vrucht kan worden geïnspecteerd) tijdens inspectie gemist kunnen worden; de effectiviteit van optie (d) valt niet te bepalen; er zijn tot nu toe geen vondsten en intercepties).

P2 (transfer): 2 [1-5]

Het organisme kan meeliften als ei of larve in de kersen. De bewaartijd van kersen buiten een gekoelde plaats is relatief kort.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Minimaal één mannetje en één vrouwtje moeten elkaar vinden om een populatie te starten. De nauw verwante soort *R. cingulata* (herkomst Noord-Amerika) is in Europa geïntroduceerd en tast in Nederland Amerikaanse vogelkers aan (*Prunus serotina* Ehrh.) (Smit & Dijkstra, 2008).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Uitbraken van fruitvliegen zijn in zijn algemeenheid moeilijk uit te roeien.

Effect op perceelsniveau: 4 [1-5]

Direct verliezen kunnen optreden doordat het organisme de vruchten aantast. Daardoor is het organisme ook lastig te bestrijden. De onzekerheid is groot. De nauw verwante soort *R. cingulata* die in Noord-Amerika ook kersen aantast, heeft tot nu toe geen of nauwelijks schade veroorzaakt in de kersenteelt in Nederland. *R. cingulata* tast hier alleen of voornamelijk Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) aan (Smit & Dijkstra, 2008).

Mate van verspreiding: 4 [1-4]

De inschatting is dat de soort bij vestiging zich op de langere termijn zal vestigen in (vrijwel) alle gebieden waar kersen worden geteeld. Zo geeft Helsen (2009) aan dat de Europese kersenboorvlieg *R. cerasi* zich vanuit Zuidoost-Nederland over een groot deel van Nederland heeft uitgebreid.

Productiewaarde-teelt: 2 [1-6]

De productiewaarde van zoete kers was in 2019 ca. 19 miljoen euro (score 2).

Impact op de groene ruimte: 2 [1-5]

Particulieren met kersenvruchten kunnen aantasting krijgen (bomen staan incidenteel in tuinen). Mogelijk worden vruchten van sierkersen aangetast.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen door natuurlijke verspreiding.

Productiewaarde-export: 2 [1-6]

Zie Productiewaarde-teelt

4. Referenties

- Helsen H (2009) Problematiek van de kersenvlieg (*Rhagoletis cerasi*) in Nederland. In: Meijer H, Eindrapportage project 'Perceel steenfruit', <http://www.tuinbouw.nl/sites/default/files/13668%20Eindrapportage%20perceel%20steenfruit.pdf>
- Smit JT, Dijkstra E (2008) De invasieve Oost-Amerikaanse kersenboorvlieg *Rhagoletis cingulata* in Nederland (Diptera: Tephritidae). Nederlandse Faunistische Mededelingen 28, 1-16.

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.